

Magyarországi
Kormányzat
Mélytart

II. RÁKÓCZI FERENCZ UTASÍTÁSA A MÁRAMAROSI JÓSZÁG- IGAZGATÓ RÉSZÉRE.

Instructio pro spectabili ac generoso Stephano Kálmanczai univ-
sarum fiscalitatum Máramarosiensium praefecto.

Primo. Mivel Máramarosban, amely fiscalítások, sóaknák, harmin-
czadok vannak, azoknak minden jövedelmek administrati (!) Kegyelmed
inspectiója alá bizattatnak, azért elsőben is az egész fiscalis jószágokat,
sóaknákat, ahoz tartozó jószágokat s minden alkalmatosságokat *conscri-*
báltassa hiteles hiveink által, és a mostani conscriptiót a régi urbarium-
mal conferálván, csináltasson valóságos igaz *urbariumot*, s azt három-
szor leiratván, egyiket hozzánk küldgye, másikat magánál tartsa, harma-
dikát az tiszteknek pro directione eorundem adgya ki. Projectizáljon
azonban instructiót investigálván az régi *instructiókat* is alattá való tisz-
teknek, melyet is ad ratificationem hozzánk külgjön desumálván azon
instructiót maga instructiójából, ugy azon régi tiszteknél található
instructiókbul, observálván azt, hogy kinek-kinek esztendeje ujesztendő
napján tellyék, hogy számadások is annakutánna együtt lehessen.

2. Az *conventionalis könyveket* az alattavaló fiscalításokban szor-
galmatossan megvizsgálja és amely tisztségeknek fizetések, szolgálattyo-
knak érdemét fellyül haladná, az olyanokat a jó kertész példájára, mint a
gyümölcsfának haszontalan száraz gallyait, ha tellyességgel amputálha-
tandók, tollálja, ha pedig szolgálattya szükséges, tehát ahoz érdemes
jutalmat is szabjon, s minden tehetségével azon legyen, hogy az jöve-
delem a kelletlen tisztségek s hasznot nem hajtó szolgálakra és cselédekre
ne distraháltassék, hanem tiszteinek administratiójával palpabiliter aug-
mentáltassék, azt vizsgálván ezekben, hogy azelőtti időkben, amidőn
azon fiscalításokban az uraság bennlakott, afféle tisztségeknek s cselé-
deknek bővebben kellett lenni, most pedig azok nélkül teljességgel
ellehet, és az egész fiscalításokban, aknák s harminczadon lévő szol-
gáknak mennyire extendálódik annuális fizetések, azt extractizálja s
bennünket informáljon, küldvén egyébiránt is universális extractust azon
egész fiscalítás, sóaknák s harminczad jövedelme esztendő által meny-
nyire extendálódnék, aminthogy ezt annakutánna is minden angarián
cum perceptionum et erogationum specificatione megküldgye percepto-
runk s több tiszteink pecséttyek alatt.

Magyarországi
Kormányzat

3. Szorgalmatosan investigállya ezekben az változásokban, micsoda *fiscalitások* voltak s vannak az tiszteknek keze alatt és azokat adminisztrállyák-é mostan is, vagy kinek, mikor és ki commissiójára, miképen eresztették ki kezükből s a commissiókat is jól megvizsgállya s viszont azoknak inventált conscriptiójukat s urbariumokat is perlustrállya, és ha ad tempus resignationis a proveniálendő fructust avagy proventust számunkra ki nem szedték volna, ez ilyen defectusok felől az odavaló exactort, s ugy bennünket is informállyon. Amely fiscalitások penig talán eddig sem confiscáltattak volna, vel per supinam negligentiam vagy quoquo modo omittáltattanak, azt szorgalmatosan mediante etiam inquisitione, hová hamarébb igyekezzék kitanulni és kikeresetetni, kirül viszont hasonlóképen genuine bennünket tudósítson, inseráltatván urbáriumban azon jószágokat is.

4. Minthogy az urbarium egészben megtanítja tisztinek adminisztratiójára, abbul csináljon legelsőben is directionális extractust magának, melyből azonnal esziben veszi, ha tiszteket, a tisztek, tisztségekben érdemlő megmarasztással viselték-é. Az *majorság földeket* minden nyomásban egészben bevetették-é, s azonnal utánna vesse, azon perceptió mennyit fructificált és ha lassu termése volt, kit sem égháboru, sem egyéb történhető ok nem okozott, azonnal esziben veszi, hogy csak simplex mercenáriusi és nem szorgalmatos gazdai módon adminisztrálta tisztségét, nem lévén az elég, hogy csak akármikor, későn vagy hamar szánitasson, vettessen, de mindennek az ő szokott idejét kell tudni.

5. Ha azért ily káros here restségét tapasztallya, hogy kárt kárral ne toldgyon, helyében nála serényebb, és az jószág oltalmazására *alkalmatosabb gazdát keressen* és szerezzen, kit a mi consensusunkkal helyben surrogállyon.

6. Lévén a mostani hazának szükségére feles *praesidiáriumaink Huszt várába*, kiknek menstrue et annuatim mennyire extendáltatik pénz, kenyérbeli fizetések, s szoldgyok, vesse meg és ahhoz képest ugy procurállya azt, hogy az eddig való praxis szerint fogyatkozás nélkül lehessen meg az ő fizetések.

7. Azoknak és tiszteiknek a várban magok számára *korcsomát és mészároszék*et erigálni ne engedgyen, hanem az udvarbiróval ugy folytassa, hogy abbul is evidens hasznunkat szaporítsa. Amely *vágókat* az jószág urbarialiter szokott praestálni, ugy vétesse be a tiszttel, hogy fadgyát, bőrét pro luero adminisztrálhassa.

8. Minthogy majorság-szölők azon várunkhoz aligha vannak, azért tempestive vizsgállya meg az egész fiscalitásokban, hány *korcsoma* folyt tavaly, s ahhoz képest most, míg a bor olcsó, az közelvaló boros helyeken annyi számú *borokat vétesse* meg, hogy egész esztendő által

beérhesse vele és azután aratáskor vagy ujév előtt, amikor a bor megszokott drágodni, akkor ne kellessék alábbvaló vagy gyengébb borokat venni drágábban.

9. Az mely árpa, zab, a jószágban terem, minthogy zabbal elegendő őről nevelik itt azt a sert, ha *sernevelők* vannak, azokban fogyhatatlanul neveltessen, és az *pályinkát* is rozsból, őről nem megvető jövedelemmel égetheti a tisztek által és az jószágokban szerteszélyvel árultathattya, aminthogy bor, ser, pályinka-koresomákat a jószágokban, kamaraházaknál, várainkban szüntelen árultasson, vigyázzván szorgalmatosan az ál-koresomákra s tiszteink ebbenvaló csalárdságokra, kit ha comperiál, azt orvosollya, meg nem engedtetvén egyébiránt senkinek a jószágokban bor, ser, pályinka árultatás, hanem ha arrulvaló igaz, helyes privilegiuma s szabadsága lészen.

10. Az jószágokban szorgalmatosan tanullya ki a *szekereknek* és *ekéknek* mennél több számban való s lehető megszaportítását, melyet is az igaz urbariumból könnyen eruálhat, mivel az udvarbirák telhetetlensége miá, ha a felső tiszte nem vigyáz szorgalmatosan reájok, ebben szoktak magoknak urak kárával mesterségesen oconomizálni, pallérokat, kerülöket, erdőbirákat és több ezekhez hasonló praetextuális collegákat ajándékért a legmarhasabb emberekből állitanak, sőt a faluk biráit is mind ilyen ekék és szekerek diminutiójával szokták tenni, azért ezekre is szorgalmatos gondgya legyen, a magános haszonért az ország hasznát distraháltatni, rövidíteni meg ne engedgye, melyet is a serény vigyázás által viszen véghez.

11. Az józágnak conservatióját azzal is fogja terjeszteni, ha személyválogatás nélkül az hatalmasul injuriált személyt panaszában nemcsak meghalgtatya, de elégséges törvényes satisfactióval indilate cónsolálya és az *igazság kiszolgáltatásában* maga és alattavalóival serénykedik.

12. Az nemes *vármegyék gyűlésiben* igyekezzék maga jelenlenni, ha penig maga jelen nem lehetne, alattavaló udvarbirák el ne mulasszák, hogy inproportionális felvetésekkel a jószág ne aggrávtassék, és ha mi oly interveniálna, az jószág ereje felett aggrávtatnék, s a nemes vármegye nem orvoslaná, kirül bennünket is szükséges volna informálni, azt serio el ne mulassza.

13. Az *majorkodtató helyeknek* situatiójához képest, minthogy mindeütt az igen kivántató, azért ugy szorgalmatoskodgyék, hogy az józágból most elsőben Husztra bárcsak 29 fejős *teheneket*, Bocskóra annyit hováhamarébb mind előhasú, fiatal, borjas teheneket szerezteszen.

14. *Méheket, juhokat* dözma-és sztronga — alkalmatosságokat hasonlóképpen fogja szaporítani, s hogy a tisztek erszényben ne köthessék szaporító számokat, arra szorgalmatosan vigyázzon.

15. Vannak feles mesteremberek, szabadosok és az *adózástul*, szolgálattul a tiszteknél kereskedő kéréssel magokat substrahálók, azért azokat is megvizsgálja és kikeresvén censusokat urbarialiter vegye rendben, és a proventust afélékkel is bővitse.

16. Az exemptionális *immunitásokkal* sokan abutálnak. Sokan azok közül non quoad haereditariam successionem élnek azon exemptionálisokkal, hanem a fundust megvévén, a jószágbeli jobbágyok per acquisitionem et emptionem fundorum magok személyekben is az előbbi ugy mostani tisztek annuentiájokkal is abutálnak. Azért az olyakat is minden helységekben jól megvizsgállyon és azzal depraehendáltatnak, tudósítson felőlök bennünket, s régi jobbágyságokra s szolgálattyokra reducáltassák.

17. Az haszontalan *épületek* tételét, valamint szükséges eltávoztatni, ugy viszont igen szükséges az erigált és most quoquomodo negligált káros structurákat reparáltatni. Igyekezzenek mindazonáltal a jószágban talált mesteremberekkel, ácsokkal, kovácsokkal pénz profusiója nélkül is, amennyiben az eltávoztatható költség engedi, ha pengig a jószágbul azoknak reparatiójára valamely materiale ki nem telhetik, abban az szükség és az jószág proventusához képest kitelhető dexteritásának concredáltatik.

18. Az helyeknek és alkalmatosságoknak mivoltához képest maga az alattavaló tisztekkal hűséges szorgalmatosságához képest, hasznokat importáló *malmok*, *üvegbanyják* és ugy más akármivel obveniálandó emolumentumok szaporításával magokat teszik előttünk commendátusokká, s ugy várják a mi kegyelmességünket is.

Ami pengig a sóaknák, s ahhoz tartozandó jószágok s egyéb accessoriúموkat illetik. *szóval, nem*

19. Az regnicoláknak megengedtetvén az *sóval való szabad kereskedés*, mindazonáltal a mostani hadakozás miatt feles költségben lévén az haza, hogy az sóaknabeli jövedelmek is némely részében érezhetőképen alleviáltassék, az országnak továbbvaló dispositiójáig elvégeztetett, hogy az máramarosi aknán egy-egy kö só adassék denar. 50. Az szigethi portuson pengig denar. 55; aminthogy a midőn alkalmas ut léssen, hordasson az szigethi portusra elegendő sőt, hogy az kereskedőrendek mindenkor ott elégséges sőt találjanak, rendelvén oda is alkalmas tisztet annak inspectiójára szoros instructiót adván tisztségéhez képest ki azon tisztünknek is.

20. Az *aknán szolgáló* tisztek, ugymint kamaraispán, számtartó, máglások, lovaslegények és hajduk az szigethi portuson szolgáló connumerátorral és egy hajduval együtt, a melyek általunk fognak confirmáltatni, azoknak kiadott instructiójuk szerint tisztségeknék hűséges administratiójokra ugy vigyázzon, hogy azirántvaló serény vigyázásával

az ország hasznát augmentálhassa alattavalóival, és ha valaki titkon az aknán casu quo kamaraispán, számtartón kívül sót adna el, azt sub capitale poena elsőben is törvényt láttatván reá, irremisibilter büntesse meg in terrorem et exemplum aliorum.

21. Az kamaraispántul és a számtartótul angariatim *mennyi sót jártattak ki* hebdomadatim és menstruatim az aknalyukbul pure et authentice sub duplici extractu azért vegye ki, hogy az egyik originális extractust nekünk, a másikat pedig pro sui directione magának tártsa meg.

22. Minthogy az aknán léssen azon egy-egy kősonak 20 pénzen való adatása szükséges azért primum et ante omnia *sótartó* és abban lerakó *pajtákat* mindenik akna mellett oly nagyot és alkalmatost építeni, hogy legalább 30.000 kőso kapacitásu legyen. A szigethi Tisza parton erigáltatott *só-officinához képest* hasonlót, ha szintén nem oly nagy léssen is, de annak a formájára erigáltassék, ugy pedig, hogy mindakét oldalán ajtók legyenek, hogy mind az aknárul behordhassák a sót, mind pedig a tulsó oldalán hasonlókép az szekeresek a sót belőle kihordhassák absque omni impedimento salicidarum.

23. Az *harmadik akna* is, amely Ujbányának neveztetik, kinek a torok-lyuka, hogy hamarébb egyben vágattassék, abban szorgalmatoskodjék említett commissarius hivünk, melyet is hasonlóképen felépíttessen tempestive és be is sindelyeztesse hová hamarébb, hogy az eső be ne esorogjon az aknában, az hová is mennyi gyépellyes ló és egyéb szükségek fognak kívántatni, tempestive informályon bennünket s leszen az iránt resolutiója. Amely pedig eddig is azon aknákbul az eddig való praxis szerint az oly sóvágóknak obveniálna, azt is tiz pénzével váltsa fel töllök.

24. Az akna körül való *hidlásokat és utakat* ugy reparáltassa, hogy az sóvevő embereknek gondviseletlensége ellen semmi panaszok ne lehessen, és az só annál szaporábban megvétetvén számosabb számban az jó utakon elhordathassék.

25. Az *málha darabokat* hetenként, amint a géra — lyukakból kijáratyák, azokat az hites máglásokkal igazán beirattassa és hogy a csalárdság eltávoztathassék, az máglásokkal és az sóvágókkal oly öszvejáró *rovást* tartasson, mely, mikor, mennyi darab málha jön ki az aknábul, felírja, egyik rovas a máglásoknál más pedig az sóvágóknál legyen, s igyekezzék azon, hogy az sóvágók fizetéseken, ha nem mindenkor is, de gyakrabban jelen legyen, tudhassa, ha nem tétetett-e rövidségek a sóvágóknak, egy málha darabot pedig fr. 1 denar 30 adasson, kit is rátiójokban a tisztekkel menstruatim feltétessen, hasonlóképen az eladott mille-sót is, hogy aziránt számadásokban alattavaló tiszteinknek dificul-tások ne emergálhasson.

26. Az aknákból a *millé-sót* nagy szorgalomossággal megszűnés nélkül, az keresekkel kijártassa, hogy az sóvágók munkája a millé-sónak benrekedése miatt, a sóvágást ne akadályoztassa, mivel azelőtt is az ilyen vigyázatlanság miatt mind az költség sokkal inkább megnövekedett, s mind pedig az sóvágók szaporán nem vághatták az sót, ezt az keresek magok hasznáért nem szokták szorgalmaztatni. Azért az máglásokat gyakran megintse, sőt a géralyukban maga is bemennyen, hogy mindeneket újabban megvizsgálhasson, és ha az máglások meg nem jelentették volna az observált defectust, eo in casu priválhattya tiszteltül őket, mint hitetlenségben ért hiti szegetteket. Az régi szokott árán az millének zsákját, aki akarja venni, eladhattya.

27. *Aczélyt, vasat* az hol olcsóbban találhat, itt az országban, az hámorokban és boltokban venni, az alatta való fiscális szekereken, vagy ha jó szánút létszen, szánakon, melyeket is sóval megrakatván, külgye az hámorokban, azon, elégséges vasat, s aczélyt vehet, cserélhet, a vectura sem esik ingyen, s fogyatkozás nélkül is elég vasa létszen.

28. A midőn a Tisza a jégtől felszabadul, observállya a dominium régi privilegiuma s praxisa szerint, hogy minekelőtte mások megindítanak a *sószállítást*, elsőben az fiscus sója szállittassék le Tokajban, addig ne is engedgye meg másoknak a vizen való szállítást, a szárazon pedig létszen akármikor is szabad.

29. Azomban azon fiscális jószágbul, mely urbarialiter az *só kiszállításáért* tartozik készpénzt fizetni, prae alios praestandos labores fr. 222 denar 10. Azért, minthogy szük a pénz, s jó szánuton per denar 5. szállittasson a portusig az aknáruul egy egy kő sőt, salium lapides Nrum 4442. Azomban Visk városa is tartozik urbarialiter a portusig kiszállítani.

salis lapides Nrum	6500
Técső	2500
Hosszu-Mező	1500
Szigeth	1500

Öszveséggel térszen salis lapides Nrum 16442

Ezeknek kiszállítását ad ultimum martij szorgalmaztassa inspector hivünkkel, ki is remissus volna, azon inspector hivünkben, a kárt, cum cessante lucro fogja resarciálni, hogy ha elégségesképen edoceállya ebben való causák defectussát. Hogy azért a nemes ország számára az urbarialis 50 szálakon kívül akin 6000 kősót szállittat, marad még urbarialiter Szigethi passzusra kiszállított só 10442, akiket készpénzen tartozik szállítani említett commissarius hivünk 33558 kő sókat, hogy in summa 50 ezer kő sókat szállittathasson, oly consideratióval, hogy az várakban lévő praesidiumok és táborunk szükségére onnat lehessen provisiót tenni,

a, mely só penig azon szükségre nem kívántatik, illendő áron eladatathassa a kereskedőknek, mely végre is tartson egy oly számtartót Tokajba, aki azon sóra vigyázzon, és a mely szükségre kívántatik erogállya, és a mely szükségre nem kívántatik, illendő áron eladhassa. A Tisza mellett rendelt só-commissáriusokkal penig Tokajig az mostani áru szerint alkudjék sokszor említett kamara-ispán tisztünk, avagy ha azon az áron nem akarnák a szálakat leereszteni, amint közönségesebben itt többen fognak fizetni, hasonló fizetést adjon nékiek. Azért ebben oly diligens industriáját adhibeállya, hogy a jó uton az szigethi portusig per denar 5. kiszállitathassa a felyebb megirt 33558 kő sókat, akikkel együtt a 10442 kő sók alá is, tempestive annyi szálakat szerezzon és vegyen, a melyen Tokajig a jó árvizen leszállitathassa, vigyázzván arra igen szorgalmatosan a kő sókat meg ne hasogassák a kormányosok, mely okra nézve mindenkor hiteles tisztünket küldgye le az oly Tokajban szállitandó sókkal.

30. Az *szálakat* pedig amikor így véteti, kitül, mikor, és min vétette authentica pecsétetes testimoniálisa légyen azon kamara-ispántul. Viszont arrul is légyen oly testimoniálisa, hány és hová való kormányosok, kiknek neveket is föltétesse, és kifizetések felől is annexa pecsétetes recognitiója légyen, hogy tisztit de integro et accurate adminis-trállya.

31. Propter evitandam suspicionem a *sóvágóknak* obveniálandó *sóbeli fizetéseket* denar. 10 egyszóval akárkik legyenek, azok akiknek sóbeli fizetések jár, ezután is felváltsa, vagy ha az eddig is fizetésekből imputáltatott, továbbra is az ő fizetéseket készpénzül kiadassa és senki-nek is tisztí jószága elvesztése alatt meg ne engedgye titkon vagy akár-mely praetextus alatt is csak egy kő sót is eladni vagy adatni, hanem minden nap valamennyit eladnak a máglások, a számtartó percipiálván az árát, hebdomatim erga sufficientes et authenticas quitantias perceperit, kamara-ispán és számtartó hiveink administrálják a preceptornak, a ki is in loco tutiori Huszt várában conservállya instructiója szerint. kamara-ispán és számtartó tisztünk, mely nap, hány darab kő sót, mátha darabot, és mille-sót, dietim mennyit adott el, azt is rátiójában a tisztekkal tétesse fel, melyről irott regestumit gyakrabban insperate is vizsgálja és tekintse meg, hogy annál hamarébb esziben vehesse negligentiájokat, vagy penig diligentiájokat. Azomban amely edukáltatik vizen vagy szárazon a kamara-ispán schédája nélkül, sőt azonkívül is in locis vicinioribus a szigethi portusrul vagy az sóaknákrul sőt lop, vigyáztasson, hogy valakiket alattomban rajta érnek czédula nélkül az harminczadon vagy az harminczadot elkerülvén regia vagy propria nélkül Máramarosbul kiviszik, azokat contrabontáltassa marhájjal, sójjal és

szalokkal edgyütt, mélyeknek két része az fiscusé, az harmadik pedig az contrabontáknak cedállyon, serio injungálván ezt harminczadosainknak.

32. Néhai fejedelmektül az huszti, urmezei, remetei, hosszu-mezei, szigethi *ecclesiák praedicatorinak* és az szigethi, hosszu-mezei *schólákra* ugy azokban *tanuló deákoknak* erga quietantias eorumdem ez alább megirt mód szerint fog exolváltatni:

Huszti praedicatornak pro salis lapides... ..	2000	200	frt
Urmezeinek " " "	500	50	frt
Hosszu mezeinek " " "	400	40	frt
Két szigethi praedicatornak pro salis lapides	3000	300	frt
Szigethi schólamesternek " " "	300	30	frt
Hosszumezei schólamesternek pro salis lapides ...	200	20	frt
Szigethi, hosszumezei, tácei tanuló diákoknak per annum pro salis lapides	400	40	frt
Floreni hung	—	720	frt

33. Minden holnapban hány kő söt, málhadarabot és mille-söt jártatnak ki a géra-lyukbul tiszteinkkel accurate tétesse rátióban, és azt per venditionem való exitussával viszont az angariális extractusában külön rubrikában tétesse fel véle.

34. Az *szigethi portus officinájában* is tartson egy connumerátort és egy hajdut, a ki az odaszállítandó söt connumerálja és erogálja, az szalák terheltetésekre, az hajdú pedig az épületre is vigyázzon, hogy az inventáció szerint esztendeje eltelése után hasonló épséggel resignálhassa. Másként, ha gondviseletlensége miatt az épületben kár esik, tartozik annak refusiójával azon tisztt.

35. Valami *reparációra* való léssen az rónaszéki aknán és az szigethi portus officinában, ugy kötelek és egyéb *szerszámok csináltatásában* bialbörök vételébe, mentül jutalmasabban vétetheti ugy igyekezzék megvétetni, hasonlóképen a gyéplyes lovakat is (ha mikor azoknak megvételek szükséges volna) kamara-ispán és számtartóval mindenkor hiteles recognitiók szerint mind árultassa, mind pedig ki is fizettesse.

36. Minthogy az *tokaji só-rationistának* is Kegyelmedtül léssen dependentiája, azért annak adgyon instructiót, hogy primum et ante omnia megszakadás nélkül táborunk szükségére elégséges sója légyen, kit a hadi commissariatus commissiójára erga quietantiam erogálja. Azomban pénzen is cum evidenti lucro, mikor, min adgya, és ha fogja tapasztalni hasznos folyamattját, az 50 ezer kő-sókon fellyül többet is szállithasson.

37. Hogy *számadástul ment lehessen* perceptiókban és erogatiókban magát ne ingerálja, lévén tisztii mindenekben az serény vigyázás, az oeconomianak felállítása, abban való szorgalmatoskodás és az ország

hasznának minden rendes, igazságos kigondolható utakon való szaporítása a tisztek directiója nem az interessentia.

38. Mivel némellyeknek privilegiumok szerint a Tiszán járó száloktul *vám-sójok* szokott járni, kit is szorgalmatosan investigállyon, netalám tán sokan (sem privilegiumok, sem penig régi abban való ususok nem lévén) abusive exigálnak, s az oly helyeken a vámot exigálni, s azzal az kereskedő rendet kedvetleníteni meg ne engedgye, mivel az *só ára még fellyebb mennén*, mintsem azelőtti időben, azért azhol valamit adni tartoznék is a sóbul, avagy régi ára szerint az sónak, tiz pénzével fizetessék a sóért, avagy ha sót adnak a mostani válorában acceptállyák az kereskedőtül, annyi sót vevén ki az oly sókból, amennyi asónak mostani válorát adaequállyane többet, melyet Kegyelmed aszerint is publicáltasson, az kereskedő rendeknek is adgya értésére, sőt ha kik valamely kereskedő rendektül ezen resolutiónk ellen ugyancsak az régi árában akarják az sót acceptálni, s ugy vámollyák, azokat a nemes vármegyéken manuteneállya, holott nem manuteneálhatná, recurállyon hozzánk, orvoslása iránt.

39. Mivel az *perceptornak* is Kegyelmedtül leszen dependentiája, arra is szorgalmatosan vigyázzon, igaz perceptiókat s erogatiókat tégyen, mivel a cassának edgyik kulcsa kegyelmed kezénél, másik az perceptornál leszen. Kegyelmed praesentijába tegye be s vegye ki az cassából a pénzt, kiknek is instructióját, hogy kegyelmed magát informálhassa, kegyelmednek elküldöttük.

40. Amely tiszteinknek esztendeje eltelik, mivel búcsuzni tartoznak, ha hasznos *tisztek*, *búcsuzások* alkalmatosságával adgya értésünkre magok viselését, akik penig alkalmatlanok, azok helyébe alkalmatos, igaz jó haza fiaibul álló három személyeket candidállyon minden tisztségekre, amely közülök (vagy más) resolváltatik, tisztiben annak rendi szerint állítsa be.

41. Találatnak Máramarosban valamely privátus nemes emberek határán *büdöskő-bányák*, mellyeknek a fiscus számára való megvételét biztuk vala nemzetes Szalai Pál és Darvai Ferencz hiveinkre, kik ha parancsolatunkat eddig is véghez nem vitték, kegyelmed első alkalmatossággal is azon igyekezzeék, hogy azon fundust készpénzen, vagy ha ugy nem aequivalens, jószágon megvegye és ott officinát erigáltatván, abbul is a nemes ország haszna megismertessék. Vagy ha modis praemissis meg nem vehetné, s másat, az fiscus jószágában, oly fundust nem találna, keressen módot benne, hogy per arendam, vagy quoquomodo a fiscus számára azon fundust megárendálhassa, s az fiscus legközelebb való jószágában azon követ általhordatván, azon intentionkat ugyancsak effectusban vehesse.

42. Az *harminczadokon* lenni szokott abusosok, hogy ne practicaltassanak, hanem az rendes vectigal szerint folyjon az harminczadlás, kegyelmed arra vigyázzon, mely okbul is kegyelmed az harminczadot visitállya, ugy ottan, az kereskedő rendeket az harminczadosnak magaviseléséről examinállya.

43. Azmelly tiszteteknek eltelvén esztendejek számot nem adtanak, exactor nemes Eördög Dániel hívünk által *számadásokat* investigáltassa, ki is az replicát kétszer kiadott difficultásra vévén, kegyelmed pro censura azon nemes vármegyébül hiteles, érdemes személyeket convocáltatván, maga praesentiájában censeállya számadásokat, és amivel liquidáltatnak, exigáltassa rajtok, tudósítván bennünket is azon censurának folyásáru. Akiknek absolutió kívántatik, dolgokat nálunk representállya, hogy ha érdemeseknek találtatnak, tőlünk absolutiójok kiadathassék.

44. *Harminczados* hiveinknek *regia* nélkül expediálni meg ne engedgyen, hanem ha oly csekély állapotokban, melyekben propria kívántatnék, aminthogy quietantiájokra adgyon kegyelmed regiát ki kézekhez, melyet cancelláriánkrul kegyelmednek kezéhez küldöttünk, mely is ha elfogyna, recurállyon több regiák vétele iránt cancelláriánkra.

45. Minden postai alkalmatossággal az occurrentiákrul bennünket *tudósítsön* és ha mit az oeconomia auctiójában maga prudentiája s dexteritása szerint feltalál, arrul adgya maga opinióját, hogy azokrul vehesse resolutionkat. Datum ex castris nostris ad Leopoldiopolim positus, die sexta mensis Decembris anno millesimo septingentesimo quarto. Franciscus Rákóczi s. k. (P. H.) Joannes Pápai s. k.

Eredetije az Orsz. Levéltár kinestári osztályának utasításai között.

Közli: —a—e.